

PUUTARHAYRITYKSEN ONGELMAJÄTEHUOLTO

Yrityksen ympäristönsuojelutoimet kohdistuvat yleensä ensimmäisenä jätehuoltoon ja sen kehittämiseen. Siitä onkin hyvä aloittaa, sillä näin päästään nopeasti konkreettisiin toimiin ja oma lähiympäristö kohentuu näkyvästi. Jätehuoltoa mietittäessä olisi syytä kiinnittää erityistä huomiota myös ongelmajätteisiin ja niiden varastointiin.

Jätteiden lajittelussa on syytä tehdä heti alkuvaiheessa karkea jako kaatopaikalle menevään, hyödynnettävään ja ongelmajätteeseen. Jätteiden hallinnassa on oleellista tunnistaa omista jätteistä ongelmajätteet ja järjestää niille erillinen varastointi. Jäte luokitellaan ongelmajätteeksi, mikäli sen kemiallinen koostumus tai muu ominaisuus voi aiheuttaa erityistä vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

Millaisia ongelmajätteitä puutarhoilla syntyy?

Helpoin tapa selvittää onko jokin aine ongelmajätettä, on tutustua alkuperäisen pakkauksen tuoteselosteeseen tai kyseisestä aineesta annettuun käyttöturvallisuustiedotteeseen. Mikäli tuoteselosteessa on merkintä siitä, että valmiste on haitallista tai vaarallista on se yleensä myös käytöstä poistettaessa ongelmajätettä. Näitä valmistajan antamia varoitusmerkkejä löytyy yleisesti esimerkiksi torjunta-ainepakkauksista. Tavanomaisimpia kasvihuonetuotannossa syntyviä ongelmajätteitä ovat käytöstä poistettavat torjunta-aineet, akut, öljyt, jäähdytinnesteet, öljynsuodattimet, maalit sekä raskaan polttoöljyn tuhkat. Tärkeätä on että ongelmajäte tunnistetaan heti syntypaikalla ja toimitetaan omaan varastopaikkaan. Ongelmajätteet ja tavalliset jätteet eivät saa sekaantua keskenään. Ympärivuotisessa kasvihuonetuotannossa kertyy lamppujen vaihdon yhteydessä runsaasti käytöstä poistettavia suurpainenaatriumlamppuja. Nämä lamput olivat aiemmin ongelmajätteitä, mutta nykyään ne voidaan loisteputkien tapaan palauttaa kuluttajakeräyspisteeseen (max. 300 kpl/kerta) ja suu-

remmat erät yritysten lamppujen keräyspisteeseen.

Ongelmajätteiden varastointi

Ongelmajätteiden säilytyksessä pätevät samat säännöt, kuin torjunta-aineiden ja muiden kemikaalien varastoinnissa. Ongelmajätevaraston tärkeimpänä ominaisuutena on se, että sieltä ei mahdollisen astioiden tai säiliöiden rikkoutumisen yhteydessä pääse aineita lähiympäristöön. Tämä edellyttää sitä, että ongelmajätteet on varastoitu tiiviisiin ja kestäviin astioihin. Nestemäisten aineiden säiliöt tulee suojata valuma-altailla tai vähintäänkin mitoittaa varaston kynnyksen, että ongelmajätesäiliön rikkouduttua nestemäinen ongelmajäte ei valu varastosta ulos. Ongelmajätevarastoa ei saa viemäroidä suoraan viemäriverkkoon tai lähiympäristöön.

Jotta ongelmajätteiden käsittely ja varastointi sujuisi hyvin, kannattaa yrityksessä nimetä näitä toimia varten oma vastuuhenkilö. Tämä on ensiarvoisen tärkeätä etenkin yrityksissä, joissa työskentelee useita työntekijöitä. Vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia siitä, että varasto on asianmukaisessa järjestyksessä ja ongelmajätteistä ylläpidettävät kirjaukset ovat ajan tasalla. Koska ongelmajätehuollon ylläpitäminen vaatii järjestelmällisyyttä ja huolellisuutta on perusteltua, että näitä tehtäviä varten nimetään oma henkilö.

Siistissä ja lukitussa varastossa ongelmajätteet on pidettävä erillään. Paras tapa säilyttää ongelmajäte on sen alkuperäinen pakkaus. Tämä takaa sen, että tuo-

teselosteen varoitusmerkinnät ja muut tiedot kulkeutuvat aina ongelmajätteen hävittäjälle saakka. Mikäli alkuperäistä pakkausta ei enää voida käyttää, on ongelmajätteet lajiteltava. Ongelmajätteiden lajittelussa tehdään aluksi karkea jätteen vaarallisuuden ja olomuodon mukaisesti. On siis eroteltava esimerkiksi myrkylliset ja haitalliset aineet. Toinen lajittelukriteeri erottaa toisistaan kiinteät, pastamaiset ja nestemäiset ongelmajätteet. Ekokemin julkaiseman ongelmajäteoppaan mukaan sekoitettaessa esimerkiksi pastamaiset ja kiinteät painovärijätteet keskenään, muodostuu käsittelylasku vaikeammin käsiteltävän eli kiinteän - ja samalla kalliimman olomuodon mukaisesti. Lajittelu on silloin helpointa, kun pitää erilaatuiset ongelmajätteet omissa, erillisissä astioissaan. Tämä helpottaa myöhemmin ongelmajätteiden luovutusta. Ongelmajätteiden tarkasta lajittelusta on rahallistakin hyötyä, sillä esimerkiksi hyvänlaatuisten käytettyjen öljyjen kuljetus ja käsittely on jätteen tuottajalle ilmaista. Hyvänlaatuinen öljy ei sisällä muita aineita eikä sen vesipitoisuus ylitä kymmentä prosenttia. Ongelmajätevaraston tyhjenys tulisi tehdä vähintään vuoden välein.

Kirjanpitoa ongelmajätteistä

Lain mukaan ongelmajätteistä on pidettävä erillistä kirjaa. Kirjauksista tulee näkyä mitä varastoon on tullut ja mitä on viety pois. Varastoon tulleista ongelmajätteiden laadusta ja määrästä riittää ruutuvihkoon laadittu kirjaus, kun taas varastosta hävitettäväksi annettujen ongelmajätteiden tiedot selviävät jätteen kerääjän luovuttamasta siirtoasiakirjasta.

Ongelmajätteiden luovutus

Tarkka ongelmajätteiden lajittelu helpottaa jätteiden luovutusta. Kun jätteet ovat selkeästi merkittyjä ja asianmukaisissa astioissa, päästään ongelmajätteistä jouhevasti eroon. Ongelmajätettä ei kannata luovuttaa kenelle tahansa, sillä jätteen luovuttajan vastuu ongelmajätteistä päättyy vain siinä tapauksessa, että jätteen

vastaanottajalla on ympäristöviranomaisen myöntämä lupa ottaa vastaan ongelmajätettä. Ongelmajätteen luovutuksesta saa siirtoasiakirjan, joka vastaa rahtikirjaa ja johon on lisätty luovutettujen jätteiden tiedot. Siirtoasiakirja on säilytettävä kolmen vuoden ajan.

Teksti: Hannu Äystö